3de. JAARGANG. CURAÇAO DEN 23en. JANUARI 1886. N° 108.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao*, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba*, — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire*, — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

24 Jan.	*Harrison*	van Liverpool.
4 Feb.	*Maracaibo*	„ Maracaibo.
4 „	*Valencia*	„ New-York.

CALENDARIO.
Januari.

24.	DOMINGO	III despues di Epifania.
25.	LUNA.	Conversion di S. Pablo, ap.
26.	MARTES.	Sta. Paula, viuda.
27.	RAZON.	S. Juan Crisóstomo, dr.
28.	HUEBES.	S. Cirilo, ob.
29.	VIERNES.	S. Francisco de Sales, dr.
30.	SABRA.	Sta. Martina, v. i m.

STAND DER MAAN.
L. K. 26 Jan. 8 ure 58 m. P. M.

Opkomst der Zon:
26 Jan. 6 ure 15 min.
Ondergang der Zon:
26 Jan. 5 ure 45 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

25 Jan.	*Philadelphia*	naar New-York
27 „	*Maracaibo*	„ Maracaibo
30 „	*Duitsche st.*	„ Hamburg.

ENCYCLIEK

VAN ONZEN ALLERHEILIGSTEN HEER

LEO XIII

door de Goddelijke Voorzienigheid Paus.
Over de Christelijke Inrichting der Staten.

AAN ONZE EERWAARDIGE BROEDERS DE PATRIARCHEN, PRIMATEN, AARTSBISSCHOPPEN, BISSCHOPPEN DER KATHOLIEKE WERELD, IN GUNST EN GEMEENSCHAP MET DEN APOSTOLISCHEN STOEL.

Eerwaarde Broeders,
Heil en Apostolischen zegen!

Betreffende den godsdienst van meening te zijn, dat het onverschillig is of er onderscheidene vormen van bestaan, leidt er vanzelf toe om geen enkelen hunner goed te keuren noch in beoefening te brengen. Welnu, zulks moge in naam verschillen van *atheïsme*, in werkelijkheid verschilt het er niet van. Zij immers, die overtuigd zijn dat er een God bestaat, en zich niet willen tegenspreken of tot onrijmdheden vervallen, moeten ook begrijpen, dat de in zwang zijnde wijzen van Godsvereering, welke zoo verschillend en op de belangrijkste punten zoo ongelijk en met elkander in strijd zijn, niet alle even waar en goed en Gode welgevallig kunnen wezen.

Zoo ook is de onbeperkte vrijheid om elke meening aan te kleven en in geschriften te uiten geen weldaad, waar de menschelijke maatschappij zich over kan verheugen, maar de bron en oorsprong van vele rampen. De vrijheid immers, welke een eigenschap is die den mensch tot volmaaktheid brengt, moet zich bewegen binnen de grenzen van hetgeen waar is en goed; het ware en het goede nu kan door den mensch niet willekeurig veranderd worden, maar is even onveranderlijk als de natuur zelve der zaken. Indien het verstand valsche denkbeelden aankleeft en de wil het kwade verkiest en tracht te bereiken, dan geraken noch de een noch de ander tot volmaaktheid, maar komen beide van hun waardigheid te vervallen en slaan over tot verderf. Alles derhalve, wat in strijd is met deugd en waarheid, zoo maar aan het licht en onder het oog der menschen te brengen, is dus niet te billijken: en veel minder, zulk eene vrijheid met wetten te begunstigen en te beschermen. Alleen een wel ingerichte levenswijze is de weg ten Hemel, waarheen wij allen streven: en daarom wijkt de Staat af van den regel en het voorschrift der natuur, indien hij de buitensporige vrijheid van meeningen en misdadige handelingen zoozeer laat voortwoekeren, dat men straffeloos de geesten van de waarheid en de gemoederen van de deugd mag vervreemden.—

Een groote en verderfelijke dwaling is het dan ook: de Kerk, welke God-zelf heeft ingesteld, te sluiten buiten het openbare leven, buiten de wetten, buiten de opvoeding der jeugd, buiten het huisgezin. Zonder Godsdienst kunnen er geen goede zeden in de maatschappij bestaan: en het is meer dan duidelijk, welke de beteekenis en het streven is van die wijsbegeerte des levens en der zeden, welke men de *burgerlijke* (zedenleer) noemt. De ware leermeesteres der deugd en bewaarster der zeden is de Kerk van Christus: Zij is het, die ongeschonden de beginselen handhaaft waaruit de plichten worden afgeleid, en die, terwijl Zij de krachtigste beweegredenen voorhoudt om deugdzaam te leven, niet alleen de slechte handelingen gebiedt te schuwen, maar ook de hartstochten te beheerschen, die in strijd zijn met de rede, al komen zij niet tot uitvoering.— De Kerk nu in de uitoefening harer plichten onderworpen te wenschen aan de burgerlijke macht, is dan ook een groot onrecht en een groote vermetelheid. Hierdoor wordt de orde verstoord, omdat aldus het natuurlijke hooger in rang gesteld wordt dan het bovennatuurlijke: ook die overvloedige voordeelen, welke aan de maatschappij ten goede zouden komen, als der Kerk geen beletselen in den weg wierden gesteld, gaan verloren of worden aanzienlijk verminderd: bovendien wordt de weg gebaand tot vijandigheden en veelvuldigen strijd; en welke groote onheilen dezen over elk der beide Maatschappijen doen neerkomen, heeft de ondervinding maar al te dikwerf aangetoond. Dergelijke leerstellingen, die ook niet door het menschelijk verstand gebillijkt worden en van den grootsten invloed zijn op den gang van het staatsbestuur, hebben de Opperpriesters van Rome, Onze voorgangers, nimmer straffeloos laten voorbijgaan, daar zij volkomen bewust waren van hetgeen hun Apostolisch ambt van hen vorderde. Zoo heeft Gregorius XVI in zijn Encycliek *Mirari vos* van den 15n Augustus MDCCCXXXII met ernstige bewoordingen de toenmaals openlijk geleeraarde meeningen veroordeeld: dat men op het punt van Godsvereering elken Godsdienst vrijelijk verkiezen mag; dat een iegelijk zijn eigen meester is van om den Godsdienst te denken, wat hij liefst wil; dat iedereen slechts zijn geweten tot rechter heeft; verder, dat het geoorloofd is aan alle meeningen zonder onderscheid openbaarheid te geven, alsook omwentelingen te verwekken in den Staat.—

Nopens het scheiden van het geestelijke en burgerlijke spreekt dezelfde Opperpriester aldus: „Geen blijder toekomst kon men aan Kerk „en Staat voorspellen, dan als de „wenschen zouden vervuld worden „van hen, die de Kerk willen scheiden van den Staat en de wederzijdsche overeenstemming tusschen „Staatsbestuur en Priesterschap wenschen te verbreken. Maar in werkelijkheid staat het vast, dat de „voorstanders eener buitensporige „vrijheid ten zeerste beducht zijn „voor die overeenstemming, welke „altijd voor de godsdienstige en „burgerlijke belangen voordeelig „en heilzaam is geweest".— Op gelijke wijze heeft Pius IX, telkens wanneer de gelegenheid zich voordeed, verscheidene van de valsche meeningen, welke vooral opgang maakten, met Zijne veroordeeling getroffen, en die naderhand laten verzamelen: opdat de Katholieken te midden van een zoo groote overstrooming van dwalingen een veilig pad konden volgen.[1]

Uit deze voorschriften nu der Opperpriesters moet men bepaald verstaan: dat de oorsprong van het Staatsgezag bij God-zelven en niet bij de volksmenigte moet gezocht worden; dat het recht tot opstand met de rede in strijd is; dat het noch aan afzonderlijke menschen noch aan burgerlijke Staten geoorloofd is, de plichten van den godsdienst niet in aanmerking te nemen of tegenover verschillende godsdiensten gelijkgezind te wezen; dat de onbeperkte vrijheid van denken en van openbaarmaking zijner gedachten niet behoort tot de rechten der burgers, noch onder die zaken dient gerangschikt te worden, welke begunstiging en bescherming waardig zijn.— Eveneens moet worden ingezien, dat de Kerk — niet minder dan de Staat — eene krachtens haren aard en hare rechten volmaakte maatschappij is; en dat de dragers van het hoogste staatsgezag niet zóó ver moeten gaan, dat zij de Kerk dwingen om den Staat te dienen en onderdanig te zijn, of hare vrijheid van zelfbestuur inkorten, ofwel iets, wat dan ook, aan de overige rechten ontnemen, welke Haar door Jezus Christus geschonken zijn. In zaken van gemengd (Kerkelijk en Burgerlijk) recht is het volgens den aard der zaak en overeenkomstig de raadsbesluiten Gods, niet de eene macht van de andere te scheiden, veel minder nog tusschen beiden strijd te verwekken, maar onder haar zulk een eendracht te bevestigen, die in overeenstemming is met beider doeleinden, welke doeleinden ook beide maatschappijen in het leven hebben geroepen. (*Slot volgt.*)

[1] Er enkele van op te noemen, is voldoende. XIXde STELLING.— De Kerk is niet een ware, volmaakte, onafhankelijke maatschappij; zij bezit niet haar eigene en vaststaande rechten, haar door haren Goddelijken Stichter geschonken; maar aan de burgerlijke macht komt het toe te bepalen, welke de rechten der Kerk zijn en binnen welke grenzen zij die mag uitoefenen.

XXXIXste STELLING.— De burgerlijke Staat, als zijnde de oorsprong en bron van alle rechten, bezit een recht, dat door geen grenzen wordt beperkt.

LVste. STELLING.— De Kerk moet van den Staat en de Staat van de Kerk gescheiden worden.

LXXIXste. STELLING.— .... het is onwaar, dat de burgerlijke vrijheid van elken eeredienst, als ook de volle vrijheid aan iedereen toegekend om alle meeningen en gedachten, hoedanige ook, openlijk en in het publiek te uiten, er toe leidt om de zeden en de gemoederen der volken des te gemakkelijker te bederven en om de pest van onverschilligheid te verbreiden.

BIJDRAGEN

tot de Geschiedenis van het R. K. Geloof in de Kolonie Curaçao.

ARUBA (I).

Wanneer de bevolking van Aruba het geluk had den eersten priester in haar midden te ontvangen, en wie de bevoorrechte Apostel geweest is, die het licht des Geloofs over dat eiland heeft doen opgaan, is onbekend en laat zich zelfs niet gissen. De volksoverlevering, die door de thans bestaande oorkonden uit de tweede helft der vorige eeuw bevestigd wordt, verzekert, dat het Spaansche geestelijken waren, die de eerste zaden der Christendoms op Aruba's bodem hebben uitgestrooid. Deze priesters, vermoedelijk met de zielezorg belast op de vaste kust van Venezuela of wel op de naburige eilanden, hadden op Aruba geen bestendig verblijf, maar kwamen daar van tijd tot tijd als in 't voorbijgaan de kleine opkomende gemeente bezoeken. Naar gelang de omstandigheden het toelieten, verbleven zij er twee, drie weken, somtijds eene maand, en besteedden dien korten tijd om in de geestelijke behoeften der geloovigen te voorzien. Zij hielden zich hoofdzakelijk bezig met godsdienstig onderricht te geven, bezochten de zieken over het eiland verspreid, dienden het H. Doopsel toe, zegenden huwelijken in: kortom, zij verrichtten hetgeen tot de priesterlijke bediening behoort en begaven zich, na volbrachten arbeid, naar de kudde, welke meer bijzonder aan hunne zorg was toevertrouwd.

Niet altijd echter waren de Priesters, die Aruba bezochten, opzettelijk derwaarts gekomen met het doel om de Christengemeente in hare geestelijke behoeften bij te staan. Het gebeurde meermalen, dat een of ander schip, waarop zich toevallig een priester bevond, Aruba aandeed. Als de Christenen hiervan verwittigd waren, lieten zij niet na zich deze gelegenheid ten nutte te maken. Zij spoedden zich onverwijld naar het schip om aan den dienaar Gods hun geestelijke behoeften bloot te leggen en hem te smeeken hun de heilige Sacramenten te komen toedienen, en, zoolang het schip daar vertoefde, onder hen de heilige bediening uit te oefenen. Een treffend bewijs hiervan geeft het volgende zeer belangrijke document, dat onder meer anderen in het archief van de St. Franciscus-kerk te Oranjestad bewaard is gebleven. Wat laten hier de copie volgen van het origineel, dat aldus luidt:

„ Sr. Christoval, Valeriano, Maxi-
„ mo, de Quesada, Presbítero
„ del Sagdo. Rl. Militr. Ordn. de nra.
„ Sra. de la Merced, redencion de
„ Cautivos, Cathedratco. de eloquen-
„ cia y bellas letras en el convto.
„ de Caracas, en la mejor forma,
„ que haya lugar, y pueda hacer fé,
„ certifico, que transitando por esta
„ Isla de Orua, á cuyo Puerto arri-
„ bé, el dia diez y siete de Julio, y
„ siéndome preciso detenernos en él
„ hasta el veinte y nueve del mis-
„ mo Mes; sabida esta mi estacion
„ por los vecinos Católicos, destitui-
„ dos de Parrocho, que les adminis-
„ tre los Santos Sacramentos, vinie-
„ ron á mi Barco, y habiéndome re-
„ presentado esta necesidad, y que
„ por ella se veían sus hijos coo-
„ puestos al evidente peligro de mo-
„ rir sin el Santo Sacramento del
„ Bautismo tan necesario para la
„ eterna salvacion; por tanto, y te-
„ niendo presentes las palabras de
„ Cristo N. Divino Maestro: *Euntes*
„ *docete omnes Gentes, baptisantes*
„ *eos in nomine Patris etc.* vine á
„ estas Stas. Iglesias de nuestra Sra.
„ del Rosario, y de la Sra. Sta. Ana,
„ y en ellas bautisé sin óleo, ni
„ Chrisma, por no haberlo."

A *Maria Magdalena*, hija legitima de *Josef Santiago Queli*, y de *Ana Cathalina Tromp*, el dia 22 „ de Julio de 1778"

Fué su Padrino *Juan de Jesus Gomez*,

Nació el dia 1 „de Octubre de 1777"

[Hier volgt eene reeks van doopcedels en dan besluit het document].

NOTA.

„ Ya otros muchos mas, que por
„ todos pasan de cuarenta, á todos
„ los cuales en particular he dado
„ fé de bautismo rubricado por mi;
„ pero por no haber concurrido con
„ ella, y por esta razon no tenerse
„ presentes, cuando formé este Li-
„ bro, no los asiento. Suplico al V.
„ Sacerdote, que transitare por esta
„ Isla, los solicite, y haga matricu-
„ lar á continuacion de esta, para
„ seguir en adelante el orden, que
„ se debe, y desea:

Para que conste, lo firmo en Orua en 28 „ de Julio de 1778"

Fr. Christoval Valeriano Maximo de Quesada.

[Vertaling.]

Ik, Fr. Christoval, Valeriano, Maximo de Quesada, priester van de Heilige, Koninklijke, Militaire Orde van O. L. V. Bijstand tot Vrijkooping van slaven; Leeraar in de welsprekendheid en schoone letteren in het klooster van Carácas, verklaar in den best mogelijken en in geloofwaardigen vorm, dat Ik — bij het aandoen van dit eiland Aruba, op welks reede ik aankwam den zeventienden dag van Juli, en wegens een noodzakelijk oponthoud aldaar tot den negen en twintigsten derzelfde maand: nadat dit mijn verblijf was bekend geworden aan de Katholieken van den omtrek, welke verstoken waren van een Pastoor, die hun de Heilige Sacramenten kon toedienen, en zij mij aan boord van mijn schip dezen nood hadden bekend gemaakt, waardoor zij hun kinderen aan het baarblijkelijk gevaar zagen blootgesteld van te sterven zonder het voor de eeuwige zaligheid zoo noodzakelijke H. Sacrament des Doopsel:— dat ik om die reden, en voor oogen hebbende de woorden van Christus onzen Goddelijken Heiland: e u n t e s d o c o t e o m n e s G e n t e s b a p t i z a n t e s e o s i n n o m i n e P a t r i s etc: *Gaat en onderwijst alle volken, hen doopende in den naam des Vaders* enz. gekomen ben aan deze heilige kerken van Onze-Lieve-Vrouw van den Rozenkrans, en van de Heilige Moeder Anna, en binnen haar heb gedoopt zonder H. Olie en Chrisma, wijl ik het niet had—:

Maria Magdalena, wettige dochter van *Jozef Santiago Queli*, en van *Anna Catharina Thomp*, den dag 22 „ van Juli van 1778"

Hare Peter is geweest *Joannes van Jesus Gomez.*

Zij is geboren den 1sten dag „van October van 1777"

(Na eene reeks van doopcedels besluit het document met:)

NOTA.

„ Nog vele anderen meer, die te
„ zamen over de veertig beloopen,
„ aan wie allen in het bijzonder ik
„ hun doopakte heb gegeven, door
„ mij geteekend; maar omdat zij
„ daarmede niet gekomen zijn, en
„ zij om die reden niet tegenwoor-
„ dig waren, toen ik dit boek aan-
„ legde, schrijf ik hen niet in. Ik
„ bidde den Eerw. Priester, die later
„ dit eiland mocht aandoen, dat hij
„ hen trachte op te sporen en doe
„ inschrijven tot voortzetting van
„ deze (lijst), ten einde voortaan de
„ orde te volgen, die behoorlijk is
„ en verlangd wordt. Opdat het blij-
„ ke, teeken ik het op Aruba den
„ 28sten van Juli, van 1778"

Sr. Christoval, Valeriano, Maximo de Quesada."

NOTICIA.

Awaceroe.

Si den e dianan di e anja-aki, koe a pasa te awé Curaçao tabatin di lamenta hopí moerimentoe di hende, ta sigur també koe di otro banda e tin basta motiboe di ta contentoe di awaceroe, koe no a abandoné den e mees dianan-aí. Principalmente den curso di e siman aki nos isla tabata hopi bendicionar pa diferente jobementoe, lo ké ta doena toer hende e speranza consolador di tin *un bon anja*, manera nos hendenan di coenucoe ta jama nan cosecha.

Nos ta informai koe nos bisinjanan, Aruba i Bonaire, tampoco no tin di keha pa falta di awa.

Ceremonia fúnebre.

Dia Huebes pasar, 21 di e luna-aki, tabatin na Otrobanda, den Misa di Sta. Ana, un misa di *Requiem* Pontifical pa descanso di alma di Su Majestad Católica ALFONSO XII, Rey di Spanja. E ceremonia-aí tabata hacir pa súplica di Senjor Don WILLIAM HENRIQUEZ, Caballero di Orden di *Isabela Católica*, di *Carlos III* i di *Busto di Libertador Simon Bolivar*, digno representante di Spanja na nos isla. Santoe Sacrificio di Misa tabata ofrecer pa Su Ilma. nos Obispo H. J. A. van Ewijk, acompanjar di Su asistentenan Muy Rev. Senjor *C. Blommerde*, pastor di parochia Sta. Ana, Muy Rev. Pader Vicario *C. Reynen* i Rev. Padernan *G. Willems* i *J. Onderwater*.

Correspondiendo na invitacion oficial di Senjor Henriquez a asisti na e ceremonia-aí: Miembronan di Consejo Colonial i di Corte di Husticia, Cuerpo Consular, Commandant di Schutterij coe masjar oficial di Schutterij i di Guarnicion i un numero grandi di particular. Su Exelencia nos Gobernador tabata representar pa su Ayudante. Toer e persona haltoenan a ocupa lugar mas cerca Katafalk, koe tabata adornar coe un boenita corona fúnebre di plata: un corona tambe i cetro real di plata a pone riba Katafalk mees.

¡ Dios scucha oracion hacir na E pa descanso di e Rey difuntoe, i ricibi su alma den mansion di hustoenan!

Noticia di Roma.

—Su Santidad nos Santo Padre Leon XIII a condecora Prins von Bismarck coe ORDEN DI CRISTOE. Consecion di e distincion haltoe i honroso-aí tabata acompanjar coe un carta scirbir pa Papa mees. E medalla di e condecoracion ta lujosamente adornar coe piedra di diamanta.

— Den promer dianan di e luna aki a circula noticia koe estado sanitario di nos Santo Padre no tabata muchoe favorable, ma foi Roma nan ta sigura koe e rumor-aí ta mentira, i koe Su Santidad ta goza di perfecta salud.

Weeshuis di Santa Rosa.

Nos ta jama atencion di nos lezadornan riba e sigiente manifestacion di gratitud di Rev. Pastoor A. H. Frie:

Es koe ta firma aki-bao ta manifesta na respetable habitantenan di Curaçao su sintimentoenan mas sincero di gratitud pa e proteccion grandi i cordial coe cual nan a honré coe nan contribucion pa WEESHUIS PA MUCHA HOMBER CATOLICA. Asina mees també é ta presenta su gradicimentoe na honorable *Redaccion* di diferente courantnan, na kende el a dirigié i koe a recomenda e Obra-aí di caridad coe tantoe zelo na Público.

E bienhechornan lo informa coe contentoe, koe nan donacion a monta toer huntoe na *f* 2.000 mas ó menos: un suma koe ta haci honor, verdaderamente, na humanidad di jioenan di Curaçao na un tempoe den cual toer comercio ta asina abatido.

Na mees tempoe é ta, declara coe gustoe, koe é ta dispuesto pa ricibi toer otro donacion di esnan, cerca kende é no por a pasa durante su permanencia corticoe na Punda i koe ta desea di doena nan proteccion na su humilde obra.

Director di Weeshuis pa mucha homber Catolica
A. H. FRIE, Pastoor.

Sta. Rosa, 18 Januari 1886.

Auxilio pa Coro.

Ta algun dia pasar koe nos a participa na nos lezadornan noticia tristoe, di e desgracia grandi koe tabatin na Coro, i koe a pone hopi hende den miseria sin cas, ni panja, ni coeminda.

Awé nos ta jama atencion di habitantenan di Curaçao riba un advertencia di Senjores *E. Curiel, E. S. L. Maduro, Leon V. Leyba* i *M. H. Penso* koe ta parce den e mees número-aki, pidiendo auxilio pa nos bisinja-victimanan.

Nos no ta duda, koe jioenan di Curaçao, —koe semper a toema na coerazon sufrimentoenan di nan progimo, koe semper tin nan manoe i sacoe habrir pa doena judanza na es koe mester, —nos no ta duda koe e biaha-aki també nan lo doena otro prueba di nan sintimentoe noblenan di Caridad.

¡ Koe e Caballeronan, miembro di Comision, haja un acogida faborable cerca toer hende, i koe pronto nan por ta na ocasion di manda pa e desgraciadoenan di Coro un auxilio considerable di nan roemanan di Curaçao!

Judanza pa Aruba.

Den nos numero di siman pasar nos a pone na conocementoe di publico, koe e Comision di Hoelanda pa busca auxilio pa Aruba tabatin renni caba fl. 500.—

Coe muchoe satisfaccion nos ta participa awé koe e suma-aí a subi té na fl. 1,860, di cual nos Gobernador por disponé. Ma ainda coe mayor satisfaccion nos a informa koe Senjor J. N. Oduber tabata recibir den e dianan-aki na audiencia particular cerca nos Gobernador, i koe Su Exelencia a manifesta na Senjor Oduber su idea di toema na coerazon sufrimentoenan di habitantenan di Aruba i di percura cuantoe koe ta posible, no solamente pa juda Aruba awé den su miseria, sino koe lo é toema toer medida també pa prepara e isla-aí pa lo ké por bini despues.

Confirmacion.

Su Ilma: nos Obispo H. J. A. van Ewijk, acompanjar coe Muy Rev. Pader Vicario C. Reijnen, a sali dia Huebes pasar pa Bonaire. Motiboe di e biaha ta, pa Mgr. administra Sacramentoe di Confirmacion na parokia Catolicanan di e isla-ni.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 22n Januari 1886.

Benoemd tot lid der Schoolcommissie alhier het aftredend lid, de Heer *H. J. A. van Ewyk*.

De Commissie tot het afnemen in het jaar 1885 van de examens bedoeld in art. 20 van de onderwijsverordening, ontbonden, onder dankbetuiging voor de door haar bewezen diensten, en eene nieuwe commissie benoemd tot het afnemen van die examens in dit jaar, bestaande uit den Heer Mr. *Sol. C. Henriquez*, lid der Schoolcommissie, als Voorzitter, en uit de Heeren *H. Haytink* en *A. Brouwer* en Mejuffrouw *M. E. Bruinier*, als leden.

Aan den Heer *H. F. Hamelberg*, predikant bij de Vereenigde Protestantsche gemeente alhier, vergunning verleend om eene dienstreis naar de eilanden *Aruba* en *Bonaire* te doen.

Door den Heer Gouverneur is nog eene som van *f* 1,342. 75½ ontvangen welke in *Nederland* door de zich aldaar gevormd hebbende Commissie, ten behoeve van de arme bevolking van *Aruba* is ingezameld. Gemeld bedrag is met de vroeger

ontvangen fl. 500.— voorloopig in de Gouvernements-Bank alhier gedeponeerd.

De Commissie, tot het afnemen in het jaar 1885 van de in art. 29, 32 en 45 van de onderwijs-verordering bedoelde examens ontbonden, onder dankbetuiging voor de door haar bewezen diensten, en benoemd tot het afnemen van die examens in dit jaar de volgende in alphabetische orde genoemde Heeren *K. Bonsema, E. D. E. van den Bossche, J. van Gelder, H. Haytink, B. H. J. Huyke, Mr. E. I. van Lier* en *J. R. G. de Veer.*

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

Bij Koninklijk besluit van 16 December 1885 is de Heer *W. G. F. Hellmund* benoemd tot lid van den Kolonialen Raad in de kolonie Curaçao.

—Zr. Ms. oorlogsstoomschip *Atjeh*, comm. BOGAERT, is Woensdag ll. naar Colon vertrokken.

Naar men verneemt zal deze oorlogsbodem onderscheidene andere havens, ook Venezuelaansche, aandoen en eerst tegen den 15n van a. s. maand alhier terugkeeren.

— Z. D. H. Mgr. *H. J. A. van Ewijk*, vergezeld van den HoogEerw. Pater Vicarius *C. Reijnen*, heeft Donderdag jl. per Schoener *Essex* van den Heer *C. M. de Haseth* eene Vormreis ondernomen voor de R. K. parochiën op het Eiland Bonaire.

☞ In ons vorig nummer hebben wij onzen geachten Lezers reeds medegedeeld, welk een groote en ontzettende verwoesting op CORO is aangericht door de hevige regens van de jongste Kerstdagen. Genoemde stad en landstreek kan uit zich zelve die ramp niet te bovenkomen: overal op het Amerikaansche vasteland wordt daarom een beroep gedaan op de algemeene weldadigheid. Niet te vergeefs heeft die bede om hulp ook hier te Curaçao weerklonken. Bereidvaardig hebben de Heeren *E. Curiel, E. S. L. Maduro, M. H. Penso* en *Leon V. Leyba* zich tot eene Commissie vereenigd om onder ons eene aalmoes in te zamelen voor de zwaar beproefde Corianen. Wij hopen dat genoemde Heeren in hun edele en moeitevolle pogingen naar wensch zullen slagen, en spoedig een milde liefdegift van de Curaçaonaars naar Coro kunnen opzenden.

— Naar wij vernemen is de som van *f* 500.- voor de noodlijdenden op Aruba reeds gestegen tot *f* 1.800.— Op eene audientie bij Onzen HoogEdl. gestrengen Heer Gouverneur heeft de WelEdl. Heer *J. N. Oduber*, zeker ook tot innige voldoening van alle Curaçaonaars, mogen vernemen, dat zijn Hoogedelgestrenge de zaak van Aruba bijzonder ter harte nemen en de beste maatregelen treffen zal tot voorziening in den tegenwoordigen en den mogelijk toekomstigen nood van genoemd eiland.

— In de laatste acht dagen is er op Curaçao en de naburige eilanden overvloedig regen gevallen.

—In eene openbare Zitting van den Kolonialen Raad, den 21sten dezer gehouden, had de verkiezing plaats van candidaten ter vervulling van de vacatures, te ontstaan door het periodiek aftreden der leden *M. Daal* en *E. S. L. Maduro.*

Tot 1sten candidaat voor den heer Daal, werd dit lid zelf met 7 stemmen gekozen. De heeren J. H. R. Beaujon en S. M. Lansberg verkregen ieder 1 stem.

Bij de stemming voor den tweeden candidaat, bekwamen de heeren E. D. E. van den Bossche, J. H. R. Beaujon, J. van der Linde Schotborgh en J. E. van der Meulen Jr. ieder 2 stemmen. Op den heer S. M. Lansberg werd ééne stem uitgebracht.

Bij herstemming tusschen de vier eerstgenoemden werd de heer Schotborgh met 3 stemmen tot 2n candidaat gekozen. De overige drie erlangden ieder 2 stemmen.

Tot 1sten candidaat voor de 2n. vacature verkreeg de heer J. H. R. Beaujon 4, de heer S. M. Lansberg 3 en de heer E. D. E. van den Bossche 2 stemmen.

Bij herstemming tusschen de twee eerstgenoemden werd de heer Lansberg met 6 stemmen gekozen. De heer Beaujon bekwam 3 stemmen.

(De aftredende leden Daal en Maduro waren afwezig.)

Daarna werden behandeld en aangenomen eene ontwerp-verordening tot vaststelling van seinen voor schepen, die in nood of gevaar verkeeren, en eene tot vaststelling van gewijzigde bepalingen tot voorkoming van aanvaringen of aandrijvingen op zee.

DONDERDAG jl. heeft in de St. Anna-kerk een plechtige Uitvaart plaats gehad voor de zielerust van wijlen DON ALFONSO XII van Spanje. — Z. D. H. Mgr. H. J. A. van Ewijk droeg 's morgen ten 7½ ure het H. Misoffer op, daarbij geassisteerd door den Z. E. Heer Pastoor van genoemde Parochie-kerk, C. Blommerde, den HoogEerw. Pater Vicarius der P. P. Predikheeren C. Reijnen, alsmede door de Eerw. Paters G. Willems en J. Onderwater. — Na de H. Mis geschiedde de Pontificale Absolutie, onder welke plechtigheid de HoogEerw. Heer Mgr. F. E. C. Kieckens als Cantor fungeerde.

Een talrijke schaar van geloovigen kwam onder den H. Dienst hun gebeden storten voor den Vorstelijken Overledene. Nabij de Katafalk — die met een fraaien zilveren rouwkrans prijkte en waarboven op zwart fluweelen kussen, een zilveren kroon en schepter geplaatst waren— bevonden zich breede rijen van hooggeplaatste officiëele personen. De waardige Vertegenwoordiger van wijlen Zijne Katholieke Majesteit. Don William Henriquez, Consul van Spanje, vormde het middelpunt van deze openbare hulde aan zijnen onvergetelijken Koning Alfonso XII gebracht. Zijne Excellentie de Gouverneur dezer Kolonie werd vertegenwoordigd door Zijnen Adjudant; de Procureur Generaal des Konings de Heer J. P. Smeele en eenige Leden van het Hof van den Kolonialen Raad en van de Consulaire Vertegenwoordiging waren daar aanwezig, alsmede de H. Edl. Gestr. Heer J. H. Schotborgh Majoor-Commandant der Schutterij en meerdere officieren van de Stedelijke Schutterij en van het Garnizoen. Nog werden daar opgemerkt de hoofden van beide Israëlitische Gemeenten; aanzienlijke Kooplieden, enz. enz.— Indrukwekkend was die godsdienstige rouwplechtigheid in hoogen mate. Moge de Koning der Koningen, die van Don Alfonso XII kroon en schepter en leven heeft opgeëischt, de bede verhooren welke op dien plechtigen stonde zoo vurig voor den Overleden Vorst ten Hemel steeg: *Dat hij ruste in vrede*; moge zijne ziel thans de gloriekroon des eeuwigen levens ontvangen hebben.

NEDERLAND.

De Tweede Kamer heeft Woensdag 16 Dec. de begrooting van Marine aangenomen met 50 tegen 23 stemmen, nadat het eindcijfer door verschillende amendementen was verminderd met bijna 6 ton. Door aanneming van het amendement-Reuther werd besloten de 6 aan te bouwen torpedo-booten op 3 te brengen.

— Z. M. de Koning is aangenaam verrast geworden met een fraaie arreslede, welke uit Arolsen kwam; dit prachtstuk wordt op eene waarde van fl. 9,000 geschat.

— Z. M. heeft in de bosschen van *Het Loo* een prachtig hert geschoten.

— Volgens telegr. bericht aan de „New-York. Algem. St.-Z." is er op 5 Jan. te Amsterdam een Maatschappij opgericht tot droogmaking van de Zuider-Zee.

—Het is opmerkelijk wat de Brusselsche Correspondent van het „ Dagbl. van Z. H." schrijft over de keuze van Antwerpen, bij wijze van proef, als aanleghaven voor de Duitsche overzeesche booten.

„Meer dan één stem gaat op— schrijft hij — die bezorgdheid uitspreekt over de onvermijdelijke gevolgen van deze Birmarckiaansche gunst. Antwerpen, zeggen zij, is reeds maar al te veel verduitscht. Het nieuwe geschenk zal van Antwerpen meer en meer een Duitsche stad maken. Men lette slechts op het overwicht, dat het Duitsche element, den laatsten tijd in. Belgies eerste stad heeft verkregen, en men ziet daarin een wezenlijk gevaar voor de toekomst."

Verwonderlijk is 't dan toch, merkt de „ Midd. Ct." van pas op, dat men zooveel moeite gedaan heeft om Vlissingen het toegezegde te ontnemen.

— De Standaard deelt mede, dat de collecte voor de Unie „ der School met den Bijbel" meer dan *f* 111,000 heeft opgebracht.

BUITENLAND.

ROME. 6 Jan.— Uit goede bron wordt verzekerd, dat de in omloop zijnde berichten over den ongunstigen gezondheidstoestand van den Heiligen Vader bezijden de waarheid zijn. Integendeel, zijne Heiligheid mag zich in den besten welstand verheugen.

— 8 Januari. De post-trein van Milaan naar Verona geraakte Woensdag ll. in brand. De post-goederen werden alle door de vlammen vernield: de beambten sprongen van den trein en kwamen er ongedeerd af.

— De Gemeenteraad van Rome bestaat voor de meerderheid uit liberalen, die meer den Piëmonteeschen Koning dan den Paus genegen zijn en geene gelegenheid laten voorbijgaan de katholieke gevoelens hunner stadgenooten te krenken. Onlangs werden zij door een hunner collega's, en nog wel een Israëliet, te dien aanzien zeer beschaamd gemaakt. Lid van den Raad is ook de welbekende Israëlitische bankier *Alacri*. Er bestaat een fonds, waarover de gemeente te beschikken heeft en waaruit de kosten gedekt worden van een altijddurende brandende lamp vóór het kruis op het kerkhof van S. Lorenzo buiten de muren. Een voorstel van het dagelijksch bestuur, door verscheidene raadsleden gesteund, wilde dit fonds vernietigen en de gelden in de gemeentekas overstorten. Alacri echter verklaarde, dat hij, ofschoon Israëliet, tegen het voorstel zou stemmen, waarin hij niets anders zag dan eene noodelooze en impertinente krenking van de godsdienstige gevoelens zijner medeburgers. Hij ging verder, en zeide, dat indien het voorstel met meerderheid van stemmen aangenomen werd, hij zelf in het vervolg de kosten van onderhoud voor die altijd brandende lamp zou dragen, en een nieuw fonds te dien einde stichten. Het voorstel werd nu verworpen, want zijne liberale *christen*-collega's, door de woorden van den Israëliet beschaamd gemaakt, durfden nu niet vóórstemmen.

LONDEN, 7 Jan.— Gisteren woedde gedurende 8 uren over geheel Engeland een hevige sneeuwstorm. Te Londen zoowel als in het land was het verkeer op de spoorwegen gestremd, terwijl aan de telegraaftoestellen aanmerkelijke schade werd toegebracht.

— Op de kust van Tripoli, welke door torpodo's beschermd wordt, is een torpedo losgeraakt, die nu in de Middellandsche zee ronddrijft.

— In Ierland hebben de kiezers zich zoo dapper van hun taak gekweten, dat de Parnellisten thans 86 zetels in het Parlement bezitten en met de conservatieven de meerderheid vormen. De liberalen zijn geslagen en de Ier Parnell is op dit oogenblik de groote man. De liberalen zeggen nu reeds: wij hebben geen Parlement meer, maar een *Parnellment*, omdat Parnell en de zijnen in alles den doorslag kunnen geven.

Een aantal liberale Parlementsleden hebben den heer Parnell (7 Januari jl.) toegezegd, dat zij reeds met hem bij het adres-debat de Iersche quaestie ter sprake willen brengen. Daar echter die aanbieding niet van officiëele zijde der Liberalen afkomstig is, slaat de machtige Ier haar beslist af evenals elk ander aanbod, als het niet van zulke liberalen voortkomt, die Ierlands „zelfregeering" voorstaan. Mocht evenwel reeds in de troonrede der Koningin van de Iersche quaestie worden gewag gemaakt, dan wachten de Parnellisten op een voorstel van wege de Regeering.

— 8 Jan. Het Parlement zal den 21sten dezer door de Koningin zelve geopend worden.

— 12 *Jan.* Duitschland zou de Samoa-eilanden geannexeerd hebben, hetgeen een schending is van zijn verdrag met Engeland en de Vereen. Staten van N. Amerika. Te Washington twijfelt men aan de waarheid van dit bericht.

MADRID. 4 Jan.— De Madridsche correspondent van de Parijsche Gaulois meldt aan zijn blad, dat Duitschland klachten heeft ingediend bij de Fransche Regeering betreffende het feit, dat, tegen het internationale recht in, aan de Spaansche grenzen Carlistische samenzweerders door Frankrijk geduld worden en daar, in eene veilige schuilplaats, geld en wapenen in ontvangst mogen nemen. Op last zijner Regeering te Berlijn heeft graaf Münster, Duitsch gezant te Parijs, den heer Freycinet beteekend dat Duitschland niet onverschillig kan blijven toezien, wanneer, door Frankrijks laxe handhaving van de orde aan de Spaansche grenzen, een Revolutie mocht komen uit te breken.

De hiervermelde feiten zijn door den Duitschen gezant te Madrid, den graaf von Solms-Sonnenwalde, bij den Spaanschen minister van Buitenl. Zaken, Señor Moret, ter kennis gebracht.

ST. PETERSBURG, 6 Jan.—Een mislukte moordaanslag op twee geheime politie-dienaren te Warschau heeft aldaar tot onderzoek en ontdekking geleid van een nihilistische samenzwering. De politie is er in geslaagd, 40 personen gevangen te nemen, die voor het grootste deel Russen zijn van aanzienlijke familie:

PEST, 4 Jan.— Het Hongaarsch ministerie heeft besloten de Honveds met een nieuw geweer te bewapenen, dat uitgevonden is door een Oostenrijkschen ingenieur en waarvan beweerd wordt, dat het alle tot hier toe gebezigde schietroeren overtreft. Deze maatregel zal het land op niet minder dan $ 30.000.000 komen te staan.

Uit het Balkan-schiereiland.

Gelijk wij verleden week reeds gemeld hebben, is door Griekenland een heftige *Nota* aan het adres der Mogendheden gezonden, waarin geprotesteerd wordt tegen de vereeniging van Oost-Rumelië met Bulgarije. De reden, waarom de Grieksche regeering geen vrede nemen kan met die Bulgaarsche Unie, ligt hierin, dat zulks voor Griekenland het „ smartelijk " verlies van ettelijke duizenden Grieksche inwoners ten gevolge zou hebben.

— De Daily News heeft den 7n Jan. een bericht uit Constantinopel ontvangen, waarin verzekerd wordt, dat de Commandant der Turksche troepen aan de Grieksche grenzen uitdrukkelijk bevel heeft, onmiddelijk de Grieken aan te grijpen wanneer dezen maar ergens vijandelijke bewegingen maken.

— De vredesonderhandelingen tusschen de beide oorlogvoerende Staatjes willen maar niet vlotten. Op ingeven van Oostenrijk zal Servië niet overgaan tot eene vredesonderhandeling, tenzij Bulgarije geen schadeloosstelling voor oorlogskosten zal eischen, en tot het *Status quo ante* terug wil keeren. (6 Jan.)

12 Jan.— De Mogendheden hebben Servië, Bulgarij en Griekenland aangemaand zich te demobiliseeren.— Vorst Alexander heeft met Turkije een overeenkomst getroffen, waarbij o. a. Oost-Rumelië, onder Stadhouderschap van Vorst Alexander, met Bulgarije zal vereenigd worden. 14 *Jan.* Het laat zich aanzien, dat er van eene demobiliseering van genoemde Staten niets komen zal. 15 *Jan.* Griekenland zou met Servië aan het onderhandelen zijn over een verbond tegen Bulgarije. 16 *Jan.* Griekenland wil demobiliseeren wanneer zijn aanspraken op gebiedsuitbreiding bij een nieuwe Conferentie der Mogendheden in aanmerking zullen komen.

De Engelschen in Birma.

Generaal Prendergast, commandant der Britsche troepen in Birma, is den 4n dezer met een legerafdeeling te Bhanmo [150 mijlen ten noor-

den van de hoofdstad Mandalay] aangekomen; hij genoot een vriendelijke ontvangst van wege de Birmaansche en Chineesche kooplieden aldaar. De generaal zal in die stad een sterk garnizoen leggen.

— Een dépêche uit Ragoen, in Achter-Indië, schildert ons den toestand van de Engelsche expeditie alles behalve rooskleurig af; zij heeft daarginds in Opper- zoowel als in Beneden-Birma te doen met talllooze rooverbenden (Dacoits geheeten), die geheele districten beheerschen. Een zeer groot aantal dorpen zijn door hen geplunderd en in de asch gelegd. Rangoen zelf is bijna van troepen ontbloot, die naar de bedreigde punten zijn opgerukt; evenwel is hun getal nog geenszins voldoende en zal er een sterke macht van Gurka's noodig zijn om die streken van Dacoits schoon te vegen. De vooruitzichten zijn niet bemoedigend; en zij, die een paar dagen geleden het luidst over een annexatie van Opper-Birma spraken, hebben hun meening dienaangaande zeer gewijzigd, terwijl velen zulk een politiek verderfelijk noemen. — De stoomboot H a n k o w is den 2n Januari uit Londen met een derde bezending van 1000 man versterking naar Indië vertrokken; ook zou den 13n dezer de D e c a n met 1000 man daarheen stevenen, en later, 19n dezer, moesten nog 1000 man met de E u p h r a t e s volgen.

— De Indische Onderkoning, Lord Dufferin, verklaarde den 4n dezer, dat hij eerst persoonlijk Birma bezoeken wil, voordat hij het beheer van Birma volgens een vast plan zal regelen.

— Den 6n dezer werd uit Mandalay, hoofdstad van Birma, aan de T i m e s bericht, dat zich op 25 mijlen afstand van genoemde stad 10.000 opstandelingen bevinden, die de steden en dorpen brandschattingen opleggen en zelfs de hoofdstad bedreigen. In Mandalay zelf is men beducht voor een opstand, daar het garnizoen, door het vertrek van vele troepen naar *Bhamo* zeer gedund is geworden. Prins A l o m p r a staat aan het hoofd der opstandelingen, hij heeft een ministerie, vaardigt decreten uit en beweert, dat hij de wettige koning van Birma is. — Prins H t e i t e i n, een andere pretendent van den troon, heeft één legerafdeeling noord-oostelijk, een tweede noordwestelijk en een derde zuidoostelijk van de hoofdstad. Hij zoowel als Alompra verzamelen hunne krachten. — Volgens de T i m e s van 9 *Jan.* was de toestand voor de Engelschen in Birma hachelijk; twee dagen laten seinde generaal Prendergast, dat te *Bhamo* alles rustig was.

INGEZONDEN.

Coro, Enero 6 de 1886.

Señores:

Señores de toda nuestra consideración.

Con profunda pena y dolor venimos hoy en dirigirnos á Uds.

Con dolor, porque sobrecoje el ánimo el relato de acontecimiento desgraciados y con pena, porque vamos á llevar al espiritu de Uds. esas angustiosas impresiones.

Mas, aunque triste, honroso es el cometido que nos hemos impuesto al levantar nuestra voz demandando la caridad universal para llevar á familias sin pan y sin hogar el óbolo de los que sintiendo latir bajo sus pechos nobles y generosos corazones, respondan hoy á nuestro suplicante acento.

Los dias 28, 29 y 30 del pasado mes han sido para esta ciudad y sus cercanías una verdadera catástrofe. — Lluvias torrenciales cayendo de contínuo en exorbitante abundancia invadieron los campos haciendo desbordar los rios y torrentes, y arrastrando sus aguas con vertiginoso ímpetu, dejaron tras sus horribles huellas la desolación y la muerte.

Campos antes cultivados están hoy convertidos en terrenos eriales accidentados y llenos de escombros. — El Malecón que cortaba el Rio-Coro y que surtía de agua á esta ciudad y el Puente que lo unía con el vecino Puerto de La Vela, han desaparecido: el último totalmente.

Hogares de padres de familias pobres y laboriosos y sus escasos bienes han sido arrebatados por las furiosas avenidas.

Y para sombrear más este cuadro de espanto y ruinas tenemos que lamentar la muerte de hombres, mujeres y niños, víctima de la inundación.

Bajo tan ingratas impresiones, y no bastando los esfuerzos propios para aliviar tantos males á la vez, acudimos á sus filantrópicos sentimientos para que se dignen recoger entre sus amigos y personas piadosas de esa ciudad la dádiva que ha de servir para socorrer las grandes necesidades de tantos infelices.

Timbre honroso será para Uds. las fatigas que venimos á proporcionarles y no dudamos que la nobleza de alma de tan honorables caballeros hará fructuosísimo el encargo que les encomendamos.

Pidiendo á Uds. mil perdones, agradeciendo de antemano su valiosa coadyuvación y suplicando al Todopoderoso la retribuya á Ud. con altas mercedes.

El Presidente,

Federico Cook.

El Secretario,

Salomón López Fonseca.

La carta circular que antecede, habla con elocuencia bastante y pinta con caracteres exactos, la triste situación que pesa sobre la ciudad de Coro y que grava el malestar de un sin número de sus habitantes. Llamados por la Directiva de la "Junta auxiliadora de la inundación" á compartir con sus miembros la sensible, pero caritativa faena, de colectar recursos que llevar en parte en alivio á personas menesterosas víctimas de la circunstancia, nos dirijimos á nuestros amigos y á todas las personas de esta ciudad, que siempre han correspondido con nobleza de alma y con sentimientos de caridad al clamor del infortunio, para que se dignen acordarnos un óbolo, por pobre que sea para remediar á los infelices de la ciudad vecina, de la heróica Coro, que por muchos títulos es acreedora á nuestro amor y simpatía.

La lista de suscripción queda abierta y circulará en estos mismos dias entre los miembros en general de esta culta y piadosa Sociedad.

Curazao, 14 Enero de 1886.

EPHRAIM CURIEL.
E. S. L. MADURO.
M. H. PENSO.
LEON V. LEYBA.

Antwerpen 8 December 1885.

May Estimado Amigoe Cobi.

CAP. XX.

Di Schaffhausen na Antwerpen.

Net manera mi a scirbí bo den mi último carta a socede.

Biage a bai foi e dia masjá broeha i mi no tabatin falta poco tempoe pa scirbi: riba di esaí tambe mi a mira, koe Cobi a bira flogo pa scirbi pasobra na Paris mi no a hanja mas koe 3 briefi i esaí den 3 luna i anto nan tabata masja corticoe coe muchoe poco nobo. Sigur Cobi a pasa muchoe trabao coe coenucoe! Larga mi conta nos biage promer i anto despues otro cos.

Di Schaffhausen nos a bai Basel, di aja na Strassbourg, di aja nos a bai Mainz, baha rioe Rhein den vapor, koe ta masjar interessante, té na Bonn i anto nos a bolbe na Coblenz baha rioe Moezel pa bai Trier di aja nos a mira Metz i Sedan pa bai Paris, Bruxelles i Antwerpen. Ata nos biage, awor Cobi mees por comprende koe mi no tabatin tempoe pa scirbi.

Otro siman nos ta bai Rotterdam, Delfshaven i Schiedam etc. etc. mas mi no por bisa, ma aja mees lo nos forma nos plan.

Foi Mainz Gerardo a bira un poco maloe i tabata bepaal di toema Vapor té na Coblenz: Clement kier a bai coe vapor també, ma Maike tabatin muchoe miedoe pa frioe. Maike tabata camna coe un linzo grandi rond di su garganta i tabata parce maajar nos "Herr Professor Berde" i el tabata tosa manera un hende koe tabatin masja dolor di pechoe. Clement tabatin compasion coené i ta puntré com el kier bai Coblenz. "Larga nos bai coe ferrocaril" Maike dici. "Bon" Clement ta responde" lo nos hier wagen pa hiba nos Station!" Ora toer cos tabata klaar, Maike dici: "Ma lo ta mas gustoso toch di bai coe vapor." Clement ta conforma su mees i ta bisa: "Wel lo nos bai coe vapor"! i el ta karga vapor hiba nos baulnan. Nos ta keire poco i despues di un diez minuut Maike tosando masjar ta puntra Clement trobé: "Ma lo no ta muchoe frioe arriba vapor?" Clement ta bira kribbetje di toer e trocamentoe i ta puntré: "Ma di com Maike ta troca largoe asina? Bisa klaar kiko bo kier?"

Anto Maike dici: "Pa bisa berde, larga nos bai coe ferrocarril." — "Bon! coe ferrocarril anto!" i un bez Clement ta jama un cochero pa fia su wagen i ta bisá mi ketoe den oraa bai: "Ene vièse cadée, die Maike zullé!" Ora nos ta drenta wagen Maike ta mompel di Gerardo koe meste bai sool coe vapor etc, i anto Clement su pacenci a caba i ta gierta na cochero: "Station van der Dampfschiffahrt nach Köln" i ta bisa Maike: "a mi ta bai coe vapor, bo mees bai coza bo kier" ma el ta conformé — liger diciendo koe esai lo ta di mas mihor camina. Ora nos tabata sali foi Mainz coe vapor i koe Maike a sinti e frioe, el a bolbe papia trobe koe ferrocarril tabata mas mihor, ma Clement no a tende n'esai mas. Parce, Cobi, koe e frioe no ta traha bon riba cabez di Maike; awor el ta wel hopi cansar di toer e biagenan i el a bira poco zwak, p'esaí lo nos sosega hopi na Hoelanda — kiko a haci mi plezier di mira? Toer e caminanan, oenda Prusiano i Francesnan a bringa, nos a mira Metz, Saarbruchen, Wörth, Weisenburg i Sedan. Na Sedan nos tabata camna un atardi den coenucoenan di aja banda i riba un Seritoe nos tabata para mira e lugar oenda Prusianonan a cohe e Imperador Napoleon III prisonero coe 150,000 soldaatnan arriba 4 September 1870, i ora nos tabata conbersa riba di e guerra terribel, — a bini cerca nos un homber den forza di su bida ma coe un manoe sool na su curpa. Un bez nos a corda koe el tabata un di e disgraciadonan koe tabata heridar den di e guerra, i Clement no a tarda di puntré si tabata asina i su respondi a kita toer duda foi nos cabez.

"Si! Señores" el tabata bisa" mi ta "un di e heridarran di guerra 1870; a "mi ta Frances" i esaí e homber tabata bisa coe un sorto di orguljo batiendo riba su pecho "a mi ta Frances i mi a "bringa costra e Prusianonan bao di nos "cabez *Mac-Mahon*, i nos a para tene coe "nos 35,000 soldaat un henteer egercito "di 150.000 Prusianonan un henter dia i "alafin ora anochi a jega nos a hui pa "falta di municion; — nos no tabatin ni "cartucho mas pa scopet ni polver ni bala "pa cajon: ta den di e bataílla koe nan "a kibra mi braza: ma larga nan toema "cuidao! ora di benganza ta jega." Anto Clement ta respondé pa tergé poco.

"Si! hui boso a hui, i na Metz i na "Sedan Prusianonan a cohe un henter "egercito di 150,000 soldaat huntoe coe "boso Imperador Prisonero. Toema cui-"dao noema, koe na ora di boso benganza "nan no ta toema henter Francia prisonero."

Esai tabata muchoe bisar contra un coerazon puroe Frances i e homber su wowo tabata balia den su cabez di rabia! Clement pa calmé ta bisé: "Ta pa bofon nos "ta papia! ma di berde! kiko bo ta "keré, en caso koe un guera rebenta den "Prusia i Francia, lo boso *gana*??"

E Frances ta sagudi cabez, ta suspira i ta bisa nos "Si Dios kier." — "O si!" Clement ta bisa, no contentoe di haja un respondi asina *humilde* di un Frances "esai "ta natural: lo ké Dios kier lo sosode! "ma kiko bo ta corda, Dios lo kier pa boso gana??

Arriba esai e homber ta responde: "Mira! mi ta keré koe boso ta hende "religioso! Tende anto kiko *mi* ta corda: "Tantem koe Francia lo keda ofende nos "Dios manera awor, tantem koe Francia "i su goebierno ta poersigi S. Iglesia, tan-"tem lo no tin ganamentoe ma wel cas-"tigo! Toer lo ke a sosode na 1870 "ta nada koe castigo! Qui mange du "Pape en meurt! Mira kiko Napoleon "ta haci — Pleitoe ta cuminza na Juni "1870 denter Prusia, i nos: Papa Pio IX "kier caba e pleitoe i ta scirbi na toer "dos goebiernonan — Imperador Wilhelm ta "aceptá Papa su intervencion: Napoleon "ta NINGA. Napoleon ta konkel coe revo-"lucion, coe Victor Emanuel koe é por hor-"ta tera di Papa i Roma, ta scirbié "Haci, "ma haci liger:" 19 di Juli tabata e "dia fatal koe el a declara guerra na "Prusia: toer cos tabata bai bon: 30 "di Juli Prins real ta haja su bautismo "di candela den tera di Prasia mees na "Saarbruchen: 2 di Augustus nos eger-"cito ta drenta mas keuw den Alemania "semper ganando té na Wessenbourg. "Victor Emanuel ta scirbi Napoleon, koe "el mester kita e 3000 soldaat Frances foi "Roma, koe Papa tin pa warda i como, "siguranza contra Italia. Napoleon ta "haci asina bon *pretext*, koe el tin mester "di e soldaatnan, mientra koe na Paris "150.000 Volontaires no por leja scopet "ni panja di soldaat. Dia *4 Augustus* 1870 e "3000 soldaat ta sali foi Civita Vecchia "i ta larga Papa bandonar, pa Rey di "Piemont por sigi su ladronia i cohe Papa "prisonero: di *4 Augustus* nos ta perde e "bataílla grandi di Weissenbourg, despues "di Wörth: Prusianonan ta saca nos toer "foi Alemania i coe millioen nan ta drenta "den nos patria ruinando toer cos i di "*4 Sept.*: nos Napoleon e Imperador famo-"so ta prisonero coe un henter egercito. "*16 dia* promer koe Papa tabata prisonero.

"Si, Sjoanan, nada koe castigo! Den "kiko nos ta haci picar den di esai lo "nos ta castigar. Napoleon ta juda Ita-"lia pa kita libertad foi Papa i pa saké "foi su trono i foi Roma: un luna despues "nan ta kita libertad di Napoleon: su mees "pueblo ta saké foi su trono, foi su tera "i el ta mori espalsar den tera di Ingles."

Nos tabata admirar di tende un berdad asina habri i tan bergonzoso pa un Frances foi su boca mees.

(*E ta sigi.*)

BERICHT.

De Ondergeteekende betuigt bij dezen aan de Geachte Ingezetenen van Curaçao, die hem met hunne bijdragen van het R. K. JONGENSWEESHUIS vereerd hebben, zijn oprechten dank voor de hartelijke en milde ondersteuning, welke hem van hunnen kant mocht ten deel vallen. Ook aan de Geëerde Redactiën van de onderscheidene Weekbladen, tot welke hij zich gewend heeft, en die een echt Curaçaosch Liefdewerk zoo krachtig in de gunst van het Publiek hebben aanbevolen, biedt hij zijn hulde en dank aan!

Met genoegen zullen de weldoeners ook vernemen, dat hun gezamenlijke gift ± fl. 2.000 bedraagt: een som, voorwaar, die eere doet aan de liefdadigheid van Curaçao's Ingezetenen en zulks op een tijd waarin alle handel en vertier een kwijnend bestaan heeft.

Volgaarne tevens verklaart de Ondergeteekende zich bereid, alle verdere giften in ontvangst te nemen van diegenen, tot wie hij zich tijdens zijn kortstondig bezoek van de hoofdplaats niet heeft kunnen vervoegen, en wier liefdadigheid toch ook zijn nederig werk zou wenschen te steunen

St. Rosa 18 Januari 1886.

De Directeur
van het *R. K. Jongensweeshuis*
A. H. FRIE, Pastoor.

Impr. de la Libreria de A. Bethencourt e hijos